

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Wales Audit Office / Swyddfa Archwilio Cymru

24 Cathedral Road / Heol y Gadeirlan
Cardiff / Caerdydd
CF11 9LJ
Tel / Ffôn: 029 20 320502
Fax / Ffacs: 029 20 320600
Email / Epost: wales@wao.gov.uk
www.wao.gov.uk

Dyddiad: 21 Awst 2012
Ein cyf: HVT/1708/fgb
Tudalen: 1 o 4

Mr Darren Millar AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd CF99 1NA

Annwyl Darren

DARLUN O WASANAETHAU CYHOEDDUS 2012

Roedd llythyr y cleric, dyddiedig 27 Mehefin 2012, yn gofyn am fy nghyngor ar ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor, *Darlun o Wasanaethau Cyhoeddus 2012*. Mae'r ymateb yn gadarnhaol ar y cyfan. Mae Llywodraeth Cymru wedi derbyn pob un o argymhellion y Pwyllgor. Mae Llywodraeth Cymru wedi nodi amserlen ar gyfer gweithredu mewn rhai achosion, a fydd yn helpu'r Pwyllgor i fonitro a yw'n datblygu yn ôl y disgwyl.

Yn gyffredinol, mae ymateb Llywodraeth Cymru'n adlewyrchu natur lefel uchel rhai o'r argymhellion, yn ogystal â'r ffaith bod Llywodraeth Cymru eisoes yn gwneud gwaith perthnasol yn achos rhai o'r argymhellion, fel y gwelwyd yn ystod ymchwiliad y Pwyllgor. Felly, wrth lunio fy nghyngor, rwyf wedi ystyried y dystiolaeth a gyflwynwyd yn flaenorol, ochr yn ochr â'r ymateb i adroddiad y Pwyllgor. Byddai cael eglurhad neu wybodaeth bellach am rai meysydd yn fuddiol er mwyn i'r Pwyllgor ddeall yn llwyr beth mae Llywodraeth Cymru'n bwriadu ei wneud mewn ymateb i'r argymhellion.

Mae **Argymhellion 3, 4 a 5** yn ymwneud â'r heriau sy'n wynebu'r GIG. Mae ymateb Llywodraeth Cymru'n ymddangos yn rhesymol ac yn nodi amserlen ar gyfer gweithredu er mwyn cryfhau'r atebolrwydd a'r drefn ariannol. O ran **Argymhelliad 5**, mae'n bosibl y bydd y Pwyllgor am gael eglurhad ar yr union lefel o ddadansoddiad y mae Llywodraeth Cymru'n disgwyl i Fyrddau lechyd ei chyhoeddi ochr yn ochr â chynlluniau ar gyfer gweddnewid gwasanaethau. Awgrymaf y dylai'r Pwyllgor ystyried y mater hwn fel rhan o'i ymchwiliad i fy adroddiad diweddar ar Gyllid lechyd.

Dyddiad: 21 Awst 2012
Ein Cyf: HVT/1708/fgb
Tudalen: 2 o 4

O ran gweddill yr argymhellion, cynigaf y sylwadau isod.

- Mae ymateb Llywodraeth Cymru i **Argymhelliad 1** yn esbonio'r gwaith sydd ar droed i wella'r rheolaeth ariannol, gan ganolbwyntio'n arbennig ar waith yr Is-adran Arweiniad Ariannol a'r Rhaglen Arweiniad Ariannol. Gallai'r ymateb fynd i'r afael â'r argymhellion yn fwy eglur mewn manau. Yn gyntaf, mae'r ymateb yn cyfeirio at ddarparu gwybodaeth fonitro i aelodau o'r Rhwydwaith Arweiniad Ariannol; nid yw hyn yn llwyr fynd i'r afael â'r argymhelliad bod angen darparu gwybodaeth am y cynnydd i'r cyhoedd. Yn ail, mae'r manylion yn yr ymateb yn cael eu cyfyngu'n ddiangen i ddatblygiadau o fewn y gymuned gyllid. Efallai yr hoffai'r Pwyllgor edrych ymhellach ar beth mae Llywodraeth Cymru'n ei wneud i helpu i ddatblygu sgiliau a gallu ariannol ystod ehangach o reolwyr a gweithwyr yn y sector cyhoeddus.
- Mae Llywodraeth Cymru'n nodi ei bod yn derbyn **Argymhelliad 2** y Pwyllgor, ond nid yw'r manylder yn ei hymateb yn adlewyrchu'r farn honno'n llawn. Mae argymhelliad y Pwyllgor yn galw ar Lywodraeth Cymru i gymryd camau 'pellach' i annog awdurdodau lleol i ddefnyddio'u harian wrth gefn i fuddsoddi mewn gweddnewid. Mae Llywodraeth Cymru'n nodi ei bod yn annog ac yn cynorthwyo awdurdodau lleol i fuddsoddi mewn gweddnewid, ond nid yw'n esbonio'n glir pa gamau ychwanegol y mae'n bwriadu eu cymryd mewn ymateb i argymhelliad y Pwyllgor, os o gwbl. Mae'n bosibl y bydd y Pwyllgor angen i Lywodraeth Cymru egluro a yw'n bwriadu cymryd camau pellach mewn gwirionedd, a pha fath o gamau gweithredu fydd y rhain.
- Mae ymateb Llywodraeth Cymru i **Argymhelliad 6** yn fuddiol o ran tynnu sylw at ei chefnogaeth i ddulliau cyfredol o nodi a rhannu arferion da, gan gynnwys ein Cyfnewidfa Arfer Da ni. Fodd bynnag, nid yw mor glir o ran gweithredu arferion da yn lleol. Fel y nodwyd gennyf yn fy adroddiad *Darlun o Wasanaethau Cyhoeddus 2011*, mynd ati i weithredu'r dysgu yn sgil rhannu arferion da yw'r her fwyaf o bosibl. Yn ôl tystiolaeth lafar Llywodraeth Cymru, mae gwaith yn cael ei gyflawni trwy ffrwd waith Gwasanaethau Effeithiol i Grwpiau agored i niwed y Grŵp Arwain Gwasanaethau Cyhoeddus i annog gweithredu yn lleol. Efallai yr hoffai'r Pwyllgor ofyn i Lywodraeth Cymru pa weithgareddau eraill y mae'n eu gwneud neu'n eu cefnogi i helpu i sicrhau bod arferion da yn cael eu mabwysiadu a'u haddasu'n lleol.

Dyddiad: 21 Awst 2012
Ein Cyf: HVT/1708/fgb
Tudalen: 3 o 4

- Mae'r ymateb i **Argymhellion 7 ac 8** yn ymwneud â hybu arferion da ymhlith yr Heddlu a'r Awdurdodau Tân ac Achub, a Chanllaw Swyddfa Archwilio Cymru i Leihau Costau. Mae'r ymateb i **Argymhelliad 7** yn cynnwys enghreifftiau gan yr Heddlu ond dim gan yr Awdurdodau Tân ac Achub. Mae'n bosibl y bydd y Pwyllgor am gael diweddariad yn y dyfodol a fydd yn cynnwys enghreifftiau o sut mae PSLG (Cyflenwi Gwasanaethau Cyhoeddus a Llywodraeth Leol) yn defnyddio profiadau'r Awdurdodau Tân ac Achub. O ran ein Canllaw i Leihau Costau, rydym yn croesawu cynnwys dolen ar wefan y Rhwydwaith Arweiniad Ariannol. Fodd bynnag, hoffem bwysleisio bod y Canllaw wedi'i anelu at gynulleidfa ehangach o reolwyr a gweithwyr anweithredol sy'n gyfrifol am sicrhau a goruchwyllo arbedion.
- Mae **Argymhelliad 9** yn ymwneud â hyrwyddo dulliau i ddeall ac ad-drefnu gwasanaethau cyhoeddus o safbwynt y defnyddwyr. O ran dull Brigâd Kafka, mae'r ymateb manwl, fel tystiolaeth lafar Llywodraeth Cymru, yn cyfeirio at rannu arferion da mewn perthynas â helpu dioddefwyr camdriniaeth ddomestig a nodwyd gan ddefnyddio dull Brigâd Kafka. Mae'n bosibl y bydd y Pwyllgor am gael gwybod mwy am sut mae Llywodraeth Cymru'n hyrwyddo'r defnydd o'r math hwn o ddull i wneud diagnosis ac ailgynllunio gwasanaethau. O ran Meddwl yn Ddarbodus/Meddwl trwy Systemau, pan ystyriodd y Pwyllgor Cyrifon Cyhoeddus blaenorol yr adroddiad Darlun o Wasanaethau Cyhoeddus cyntaf, cyflwynodd Llywodraeth Cymru dystiolaeth ym mis Tachwedd 2010 a oedd yn cyfeirio at "sefydlu" cymuned ymarfer DDARBODUS. Mae'r ymateb cyfredol, ryw ugain mis yn ddiweddarach, yn cyfeirio at "datblygu" rhwydwaith. Efallai yr hoffai'r Pwyllgor ganfod mwy ynghylch y cynnydd sydd wedi'i wneud ac a yw Llywodraeth Cymru neu Grŵp Arwain y Gwasanaethau Cyhoeddus wedi mynd y tu hwnt i sefydlu a datblygu'r rhwydwaith ac wedi'i gynorthwyo i gyflawni effeithiau pendant.
- Mae ymateb Llywodraeth Cymru i **Argymhelliad 10** yn glir o ran yr ymrwymiad i gynnwys cynghorwyr a datblygu canllawiau ar lywodraethu, ond nid yw mor glir ynglŷn â monitro. Mae ymateb Llywodraeth Cymru'n cyfeirio at gynnwys manteision cydweithio yn y Fframwaith Mesur a ddatblygwyd fel rhan o Grŵp Arwain y Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae Llywodraeth Cymru wedi darparu trosolwg o'r Fframwaith Mesur mewn tystiolaeth ysgrifenedig a llafar blaenorol. Serch hynny, mae'n bosibl y bydd y Pwyllgor angen mwy o fanylion ar statws y Fframwaith Mesur, yn arbennig o ran cydweithio: sut bydd Llywodraeth Cymru'n ei ddefnyddio i fonitro cynnydd; a sut bydd y wybodaeth yn cael ei defnyddio i helpu i reoli'r gwaith o hybu cydweithio wrth i ddata ddod i'r golwg sy'n dangos beth sy'n gweithio a beth sydd ddim yn gweithio.

Dyddiad: 21 Awst 2012
Ein Cyf: HVT/1708/fgb
Tudalen: 4 o 4

- Mae Llywodraeth Cymru wedi derbyn **Argymhelliad 11** ac wedi cytuno i ddarparu diweddariad. Fodd bynnag, nid yw'n bwriadu darparu'r diweddariad tan fis Mehefin 2013. Gallai aros tan fis Mehefin effeithio ar allu'r Pwyllgor i ystyried y diweddariad cyn gwyliau haf 2013. Roedd cais y Pwyllgor ym mis Ebrill 2012 yn gofyn am ddiweddariad "o fewn 12 mis". Efallai, felly, y bydd y Pwyllgor am ofyn i Lywodraeth Cymru ddarparu diweddariad yn gynharach na mis Mehefin.

Awgrymaf y dylai'r Pwyllgor ystyried a oes angen gofyn am ragor o dystiolaeth gan Lywodraeth Cymru yn sgil fy sylwadau wrth ystyried diweddariad Llywodraeth Cymru yng ngwanwyn 2013. Yn y cyfamser, mae Grŵp Arwain y Gwasanaethau Cyhoeddus yn mynd i'r afael â llawer o faterion diwygio gwasanaethau cyhoeddus. Efallai fod y Pwyllgor yn ymwybodol fy mod yn mynychu cyfarfodydd y Grŵp cyffredinol fel Sylwedydd a bod aelod o staff Swyddfa Archwilio Cymru yn Sylwedydd ar bob un o'r ffrydiau gwaith. Byddaf yn dwyn unrhyw faterion arwyddocaol i sylw'r Pwyllgor, os oes angen hynny.

Yn gywir

HUW VAUGHAN THOMAS
ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU